

తైత్తిరీయోపనిషత్

॥భృగు వల్లీ॥

హరిః ఓమ్॥ సహ నావవతు॥ సహ నౌ భునక్తు॥ సహ వీర్యం కరవావహై॥ తేజస్వి
నావధీతమస్తు॥ మా విద్విషావహై॥ ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః॥

భృగుర్వై వారుణిః॥ వరుణం పితరముపససార॥ అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి తస్మా
ఏతత్ప్రవాచ॥ అన్నం ప్రాణం చక్షుశ్శ్రోత్రం మనో వాచమితి॥ తగ్ం హోవాచ॥ యతో వా
ఇమాని భూతాని జాయంతే॥ యేన జాతాని జీవంతి॥ యత్ప్రయన్త్యభిసంవిశంతి॥
తద్విజిజ్ఞాసస్వ॥ తద్బ్రహ్మేతి స తపోఽతప్యత॥ స తపస్తప్త్వా॥[౧] ॥1॥

అన్నం బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్॥ అన్నాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే॥ అన్నేన జాతాని
జీవంతి॥ అన్నం ప్రయన్త్యభిసంవిశంతి॥ తద్విజ్ఞాయ॥ పునరేవ వరుణం పితరముపససార॥
అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి తగ్ం హోవాచ॥ తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ॥ తపో బ్రహ్మేతి స
తపోఽతప్యత॥ స తపస్తప్త్వా॥[౨] ॥2॥

ప్రాణో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్॥ ప్రాణాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే॥ ప్రాణేన జాతాని
జీవంతి॥ ప్రాణం ప్రయన్త్యభి సంవిశంతి॥ తద్విజ్ఞాయ॥ పునరేవ వరుణం
పితరముపససార॥ అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి తగ్ం హోవాచ॥ తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ॥
తపో బ్రహ్మేతి స తపోఽతప్యత॥ స తపస్తప్త్వా॥[౩] ॥3॥

మ॑నో॒ బ్ర॒హ్మ॑తి॒ వ్య॒జా॒నాత్॑॥ మ॑న॒సో॒ హ్యే॒వ ఖ॒ల్వి॒మా॒ని భూ॑తాని జాయ॑న్తే॒ మ॑న॒సా జా॑తాని
జీ॒వ॒న్తి॒ మ॒నః ప్ర॒య॒న్త్య॒భి సం॑విశ॒న్తితి॑॥ తద్వి॒జ్ఞా॒య॒ పు॒నరే॑వ వరు॒ణం పి॒త॒ర॒ము॒ప॒స॒సా॒ర॒
అధీ॑హి భగ॒వో బ్ర॒హ్మ॑తి॒ తగ్ం హో॑వాచ॒ తప॑సా బ్ర॒హ్మ వి॒జి॒జ్ఞా॒స॒స్వ॒ తపో॑ బ్ర॒హ్మ॑తి॒ స
తపో॑త॒ప్యత॑ స తప॑స్తప్త॒ష్వా[౪] ॥4॥

వి॒జ్ఞా॒నం బ్ర॒హ్మ॑తి॒ వ్య॒జా॒నాత్॑॥ వి॒జ్ఞా॒నాద్ధ్యే॒వ ఖ॒ల్వి॒మా॒ని భూ॑తాని జాయ॑న్తే॒ వి॒జ్ఞా॒నేన॑
జా॑తాని జీ॒వ॒న్తి॒ వి॒జ్ఞా॒నం ప్ర॒య॒న్త్య॒భి సం॑విశ॒న్తితి॑॥ తద్వి॒జ్ఞా॒య॒ పు॒నరే॑వ వరు॒ణం
పి॒త॒ర॒ము॒ప॒స॒సా॒ర॒ అధీ॑హి భగ॒వో బ్ర॒హ్మ॑తి॒ తగ్ం హో॑వాచ॒ తప॑సా బ్ర॒హ్మ వి॒జి॒జ్ఞా॒స॒స్వ॒
తపో॑ బ్ర॒హ్మ॑తి॒ స తపో॑త॒ప్యత॑ స తప॑స్తప్త॒ష్వా[౫] ॥5॥

ఆ॒న॒న్దో బ్ర॒హ్మ॑తి॒ వ్య॒జా॒నాత్॑॥ ఆ॒న॒న్దాద్ధ్యే॒వ ఖ॒ల్వి॒మా॒ని భూ॑తాని జాయ॑న్తే॒ ఆ॒న॒న్దేన॑ జా॑తాని
జీ॒వ॒న్తి॒ ఆ॒న॒న్దం ప్ర॒య॒న్త్య॒భి సం॑విశ॒న్తితి॑॥ సైషా భా॒ర్గవీ॑ వా॒రుణీ॑ వి॒ద్యా॒ పర॑మే వ్యో॒మన్
ప్రతి॑ష్ఠితా॒ స య ఏ॒వం వేద॑ ప్రతి॒తిష్ఠ॑తి॒ అన్న॑వాన॒న్నాదో॑ భ॒వతి॑ మ॒హా॒న్భవ॑తి ప్ర॒జయా॑
ప॒శుభి॑ర్బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॑సేన॒ మహా॑న్ కీ॒ర్త్యా[౬] ॥6॥

అ॒న్నం న ని॒న్ద్యాత్ తద్వ॑తమ్॥ ప్రా॒ణో వా అన్నమ్ శరీ॑రమ॒న్నాదమ్ ప్రా॒ణే శరీ॑రం
ప్రతి॑ష్ఠితమ్ శరీ॑రే ప్రా॒ణః ప్రతి॑ష్ఠితః॒ తదే॒తదన్న॑మన్నే ప్రతి॑ష్ఠితమ్॥ స య ఏ॒తదన్న॑మన్నే
ప్రతి॑ష్ఠితం వేద॑ ప్రతి॒తిష్ఠ॑తి॒ అన్న॑వాన॒న్నాదో॑ భ॒వతి॑ మ॒హా॒న్భవ॑తి ప్ర॒జయా॑
ప॒శుభి॑ర్బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॑సేన॒ మహా॑న్ కీ॒ర్త్యా[౭] ॥7॥

అ॒న్నం న పరి॑చక్షీత॒ తద్వ॑తమ్॥ ఆపో॑ వా అన్నమ్ జ్యోతి॑ర॒న్నాదమ్ అ॒పు జ్యోతిః॑
ప్రతి॑ష్ఠితమ్ జ్యోతి॒ష్యాపః॑ ప్రతి॑ష్ఠితః॒ తదే॒తదన్న॑మన్నే ప్రతి॑ష్ఠితమ్॥ స య ఏ॒తదన్న॑మన్నే

ప్రతి॑ష్ఠితం॒ వేద॑ ప్రతి॑తిష్ఠతి॒ అన్న॑వానన్నాదో॒ భ॑వతి॒ మహా॑న్భవతి॒ ప్రజ॑యా
పశు॑భిర్బ్రహ్మ॑వర్చసేన॒ మహా॑న్ కీర్త్యా॒||౮||

అన్నం॑ బహు॑ కుర్వీత॒ తద్వృ॑తమ్॒॥ పృథి॑వీ వా అన్నమ్॒॑ ఆకా॑శోఽన్నాదః॒ పృథి॑వ్యామాకాశః॒
ప్రతి॑ష్ఠితః॒ ఆకాశే॑ పృథి॑వీ ప్రతి॑ష్ఠితా॒ తదే॒తదన్న॑మన్నే॒ ప్రతి॑ష్ఠితమ్॒ స య ఏ॒తదన్న॑మన్నే॒
ప్రతి॑ష్ఠితం॒ వేద॑ ప్రతి॑తిష్ఠతి॒ అన్న॑వానన్నాదో॒ భ॑వతి॒ మహా॑న్భవతి॒ ప్రజ॑యా
పశు॑భిర్బ్రహ్మ॑వర్చసేన॒ మహా॑న్ కీర్త్యా॒||౯||

న కంచన॑ వసతౌ ప్రత్యా॑చక్షీత॒ తద్వృ॑తమ్॒॥ తస్మా॑ద్యయా కయా చ విధయా॑ బహ్వాన్నం॑
ప్రా॒పు॒యాత్॒ అరా॑ధ్యస్మా అన్న॑మిత్యాచక్షతే॒ ఏతద్వై॑ ముఖతోఽన్నగ్ం॑ రాధమ్॒
ముఖతోఽస్మా అన్నగ్ం॑ రాధ్యతే॒ ఏతద్వై॑ మధ్యతోఽన్నగ్ం॑ రాధమ్॒ మధ్యతోఽస్మా అన్నగ్ం॑
రాధ్యతే॒ ఏతద్వా అంతతోఽన్నగ్ం॑ రాధమ్॒ అంతతోఽస్మా అన్నగ్ం॑ రాధ్యతే॒ య ఏ॒వం వేద॑॥
క్షీమ॑ ఇతి వాచి॒ యోగక్షీ॑మ ఇతి ప్రా॒ణాపా॑నయోః॒ కర్మే॑తి హస్తయోః॒ గతి॑రితి పాదయోః॒
విముక్తి॑రితి పాయౌ॒ ఇతి మాను॑షీస్సమాజ్ఞాః॒ అథ దై॒వీః తృ॑ప్తిరితి వృష్ణౌ॒ బల॑మితి
విద్యు॑తి॒ యశ ఇతి పశు॑షు జ్యోతి॑రితి నక్ష॒త్రేషు॑ ప్రజాతి॑రమృతమానన్ద ఇత్యుప॒స్థే॒
సర్వ॑మిత్యాకాశే॒॥ తత్ప్రతి॑ష్ఠేత్యుపాసీత॒ ప్రతి॑ష్ఠావాన్భవతి॒ తన్మహా॑ ఇత్యుపాసీత॒
మహా॑న్భవతి॒ తన్మన॑ ఇత్యుపాసీత॒ మాన॑వాన్భవతి॒ తన్నమ॑ ఇత్యుపాసీత॒ నమ్య॑స్తేఽస్మై
కామాః॒ తద్బ్రహ్మే॑త్యుపాసీత॒ బ్రహ్మ॑వాన్భవతి॒ తద్బ్రహ్మ॑ణః పరిమర ఇత్యుపాసీత॒
పర్యే॑ణం మ్రియన్తే ద్విష॑న్తస్సపత్నాః॒ పరి యేఽప్రియా॑ భ్రాతృ॒వ్యాః॒ స యశ్చాయం॑
పురు॑షే॒ యశ్చాసా॑వాదిత్యే॒ స ఏకః॑ స య ఏ॒వం విత్॑ అస్మాలో॑కాత్ప్రేత్య॒
ఏత॑మన్నమయమాత్మానముప సంక్ర॒మ్య॒ ఏతం॑ ప్రాణమయమాత్మానముప సంక్ర॒మ్య॒
ఏతం॑ మనోమయమాత్మానముప సంక్ర॒మ్య॒ ఏతం॑ విజ్ఞానమయమాత్మానముప సంక్ర॒మ్య॒

ఏ॒త॒మా॒న॒న్ద॒మ॒య॒మా॒త్మా॒న॒ము॒ప॒ సం॒క్ర॒మ్య॒ ఇ॒మాన్ లో॒కాన్ కా॒మాన్మీ॒ కా॒మ॒రూ॒ప్య॒ను
సం॒చర॑న్మి॒ ఏ॒త॒థ్సా॒మ గా॒య॒న్నాస్తే॑॥ హా ३ వు హా ३ వు హా ३ వు
అ॒హ॒మ॒న్న॒మ॒హ॒మ॒న్న॒మ॒హ॒మ॒న్న॒మ్ అ॒హ॒మ॒న్నాదో ౨ ౨హ॒మ॒న్నాదో ౨ ౨హ॒మ॒న్నాదః॑
అ॒హగ్గ్ శ్లో॒క॒కృ॒ద॒హగ్గ్ శ్లో॒క॒కృ॒ద॒హగ్గ్ శ్లో॒క॒కృత్ అ॒హ॒మ॒స్మి ప్ర॒థ॒మ॒జా ఋ॒తా ౩ స్వ॒
పూ॒ర్వం దే॒వేభ్యో॑ అ॒మృ॒త॒స్య నా ౩ భా॒యి॒ యో మా దదా॒తి స ఇదే॒వ మా ౩ వాః॑
అ॒హ॒మ॒న్న॒మ॒న్న॒మ॒ద॒న్త॒మా ౩ ద్మి॒ అ॒హం వి॒శ్వం భు॒వ॒న॒మ॒భ్యభ॒వామ్ సు॒వ॒ర్న జ్యోతిః॑॥ య
ఏ॒వం వే॒ద ఇ॒త్యు॒పని॒షత్[౧౦] ॥10॥

రా॒ధ్యతే॑ వి॒ద్యుతి॑ మా॒న॒వాన్భవ॑త్యేకో హా ౩ వు య ఏ॒వం వే॒దైక॑శ్చ॥10॥
భృ॒గు॒స్త॒స్మై యతో॑ వి॒శన్తి తద్వి॑జ్ఞా॒స॒స్వ తత్ర॑యో॒దశా॑న్మం ప్రా॒ణో మనో॑ వి॒జ్ఞాన॑మితి వి॒జ్ఞాయ తన్త॑ప॒సా ద్వాద॑శ
ద్వాద॑శానన్ద ఇతి సైషా దశాన్మం న నిన్ద్యాత్ప్రాణశ్శరీరం అన్నం న పరిచక్షీతాపో జ్యోతిరన్మం బహు కుర్వీత పృథి॒వ్యాకా॑శ
ఏ॒కాద॑శైకాదశ న కశ్చనైకషష్ఠర్దశ॥10॥

స॒హ నా॑వవతు॒ స॒హ నౌ భు॑నక్తు॒ స॒హ వీ॒ర్యం క॑రవావహై॒ తేజ॑స్వి నావధీ॒తమ॑స్తు మా
వి॒ద్విషా॑వహై॒॥ ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః॑॥

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥